

Structuurvisie Stadsrandzone Assen

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

31 augustus 2004 / rapportnummer 1435-63

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de gemeenteraad van de
gemeente Assen
Postbus 30018
9400 RA ASSEN

uw kenmerk
ONT/2004-7244

uw brief
2 juni 2004

ons kenmerk
1435-59/Ra/hb-eh

Onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Structuurvisie Stadsrandzone Assen

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
31 augustus 2004

Geachte Raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de Structuurvisie Stadsrandzone Assen. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

drs. J.G.M. van Rhijn
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Structuurvisie Stadsrandzone Assen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Structuurvisie Stadsrandzone Assen

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over de Structuurvisie Stadsrandzone Assen,

uitgebracht aan de gemeenteraad van de gemeente Assen door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Structuurvisie Stadsrandzone Assen,

de secretaris

mw. drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

mw. drs. J.G.M. van Rhijn

Utrecht, 31 augustus 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	2
3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling en doel.....	2
3.2 Beleidskader en besluitvorming.....	3
3.3 Stap 1: Onderbouwing locatiekeuze	4
3.3.1 Witte vlekken voldoende onderbouwd	4
3.3.2 Inperking van witte vlekken tot prioritaire locaties	4
3.3.3 Milieugevolgen voor stap 1.....	4
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN	6
4.1 Algemeen	6
4.2 Stap 2: Inrichtingsalternatieven.....	6
4.3 Referentie	7
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	7
5. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN	8
5.1 Bodem en water	8
5.2 Natuur.....	8
5.3 Landschap en cultuurhistorie.....	9
5.4 Woon- en leefomgeving en mobiliteit	9
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	10

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 juni 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 113 d.d. 17 juni 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Assen heeft in samenwerking met de provincie Drenthe de Structuurvisie Stadsrandzone Assen opgesteld. Hierin is een aantal uitbreidingslocaties voor de stad Assen voorgesteld met een capaciteit van circa 4000 woningen, 150 hectare bedrijventerrein netto en 200 hectare natuur en recreatie. Voor deze plannen zullen door het bevoegde gezag, de gemeenteraad van Assen, in de komende jaren bestemmingsplannen worden vastgesteld. Aangezien het gaat om de bouw van meer dan 2000 woningen (C11.1) en 150 hectare bedrijventerrein (C11.2), kiest de gemeente er voor nu reeds een milieueffectrapportage (m.e.r.) uit te voeren voor de gehele Stadsrandzone. Het op te stellen milieueffectrapport (MER) zal ten grondslag moeten liggen aan de vaststelling van de Structuurvisie en aan het besluit over het eerste vast te stellen bestemmingsplan. Voor de overige bestemmingsplannen zal te zijner tijd bekeken moeten worden of het MER geactualiseerd dient te worden voor een goede onderbouwing van het besluit.

Bij brief van 3 juni 2004¹ is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het MER. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 17 juni 2004².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ die verder wordt aangeduid als 'de Commissie'. Het advies geeft aan welke informatie het MER moet bieden om het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen. De Commissie bouwt in haar advies voort op de startnotitie en de rapportage ten behoeve van de Structuurvisie Stadsrandzone Assen "Korte Termijn Visie" (concept mei 2004) die aan de startnotitie ten grondslag ligt. Dit betekent dat dit richtlijnenadvies dan ook in samenhang met deze twee documenten moet worden gelezen.

Verder heeft de Commissie kennis genomen van de volgende achtergrondinformatie:

- Natuurscan Structuurvisie Stadsrandzone Assen; inventarisatie en advies, juni 2004;
- Lange termijn visie, eindrapportage november 2003;
- Samenvatting lange termijn visie;
- Eindrapportage Inventarisatie, januari 2003.

Via de gemeente Assen heeft de Commissie de inspraakreacties en adviezen⁴ ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven, of belangrijke onjuistheden bevat die ter voorkoming van misverstanden weerlegd dienen te worden.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst van de reacties.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie voor het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming als deze informatie ontbreekt:

- **Inbreiding versus uitbreiding.** De probleemstelling dient in het MER grondig onderbouwd te worden. Hierbij moet beter aandacht besteed worden aan de inbreidingsmogelijkheden in de bestaande bebouwde kom van Assen dan in het voortraject is gebeurd, om de ruimteclaims en taakopgave voor woningen en bedrijvigheid in de Stadsrandzone concreet en kwantitatief te motiveren. Hierbij dient tevens aangegeven te worden of - en zo ja, waarom- de inbreiding pas in een later stadium aan de orde zal zijn.
- **Opbouw in twee stappen.** Het MER dient in twee stappen opgebouwd te worden: In de *eerste* stap moet de selectie van de prioritaire locaties en de verdeling van de functies wonen/werken over deze locaties op een aantal punten nader onderbouwd worden. Dit geldt met name voor de locaties Messchenveld en Assen-Zuid in relatie tot de mogelijke aantasting van het landschap en het ecohydrologische systeem (externe werking met name op het stroomdallandschap van de Drentse Aa) en de te verwachten infrastructuurle knelpunten. De (milieu)afweging die bij de inperking van de witte vlekken en de invulling en fasering van de prioritaire locaties een rol heeft gespeeld, dient verhelderd te worden. Verder kan stap 1 beperkt blijven tot een samenvatting van de reeds in de voorfase gemaakte afwegingen. In de *tweede* stap kunnen vervolgens voor elk van de prioritaire locaties inrichtingsalternatieven ontwikkeld worden die onderscheidend zijn ten aanzien van de milieugevolgen. Het zwaartepunt voor het MER dient bij stap 2 te liggen.
- **Stap 2: Inrichtingsalternatieven.** Over de ontwikkeling van inrichtingsalternatieven en met name het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) is de Commissie van mening dat in het MER varianten onderzocht moeten worden ten aanzien van natuur en landschap, verkeer en vervoer, ruimtelijke verdeling van wonen/werken en bebouwingsdichtheden. Per prioritaire locatie moet bekeken worden welke gebiedsspecifieke inrichtingsalternatieven tot de mogelijkheden behoren, waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt bij het type landschap en de mogelijkheden van het ecohydrologische systeem.

3. ACHTERGROND EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

In de startnotitie en de Korte Termijn Visie worden de opgave en de doelstellingen voor de Stadsrandzone gepresenteerd. Deze dienen in het MER grondig onderbouwd te worden. Allereerst moet duidelijk worden hoe de uitbreidingsplannen voor de Stadsrandzone Assen zich verhouden tot de doelen en de visie op het centrumgebied van Assen. Hierbij moet meer aandacht besteed worden aan de inbreidingsmogelijkheden (voor wonen en bedrijvigheid) in de bestaande bebouwde kom van Assen dan in het voortraject is gebeurd, om de

ruimteclaims en taakopgave voor woningen en bedrijvigheid in de Stadsrandzone concreet en kwantitatief te motiveren⁵. Ook dient nader toegelicht te worden waarom inbreiding pas in een later stadium aan de orde zal zijn en in welk tempo dit realiseerbaar zal zijn. Uit de onderbouwing van de inbreidingsoptie moet dus duidelijk worden wat de eigenlijke en uiteindelijke taakstelling voor de stadsrandzone is.

Het MER moet eveneens aangeven wat de consequenties van onzekerheden in de marktontwikkeling kunnen zijn voor de omvang van de opgave.

Het is belangrijk om in het MER duidelijk af te bakenen en te onderbouwen welke (kwantitatieve en kwalitatieve) doelen gehaald dienen te worden op welke termijn en welke doelen onderdeel uitmaken van het huidige voornemen en welke niet. Wat zijn de ambities en doelen voor de stadsrand van Assen ten aanzien van water, natuur, verkeer, duurzaamheid, kwaliteit van de woon- en leefomgeving, recreatie?

De doelen dienen concreet en toetsbaar beschreven te worden zodat ze:

- in stap 1 (zie §3.3) een duidelijk kader kunnen bieden voor de te beschrijven alternatieven en kunnen verhelderen waarom andere oplossingsrichtingen buiten beschouwing worden gelaten;
- in stap 2 (zie §4.2) kunnen dienen bij de rangschikking van inrichtingsalternatieven op doelbereik.

3.2 Beleidskader en besluitvorming

Het beleidskader is in de startnotitie en de Korte Termijn Visie afdoende inzichtelijk gemaakt evenals de te nemen besluiten. Het MER kan volstaan met een duidelijke samenvatting hiervan. De reikwijdte van het MER en de nog bestaande ruimte in de alternatievenontwikkeling moet hiermee helder gemaakt worden.

In het MER kan aangegeven worden of een ontheffing ingevolge de Flora- en Faunawet moet worden aangevraagd voor één of meer uitbreidingslocaties en op basis waarvan.

Het is zinvol de informatie die ook voor de Watertoets en de Waterparagraaf nodig is in het MER te integreren.

Geef voor stap 1 aan in hoeverre de verschillende locaties stroken met het Provinciale Omgevingsplan (POPII)⁶ en de uitgangspunten uit de Nota Ruimte en de Nota Mobiliteit⁷. Daarnaast zal de samenhang en wederzijdse beïnvloeding van de Structuurvisie en het Landinrichtingsplan Laaghalen in het MER beschreven moeten worden⁸.

---

⁵ Inbreiding zou als mma gezien kunnen worden vanuit de ambitie om zorgvuldig met de waardevolle groene ruimte in de stadsrandzone om te gaan.

⁶ Het is zinvol om de discrepanties tussen het POP I en POP II voor het studiegebied te motiveren.

⁷ Zie ook inspraakreactie 14a (bijlage 4) waarin verzocht wordt om de nieuwe ontwikkelingen die voortvloeien uit de nota's Ruimte en Mobiliteit bij het voornemen te betrekken.

⁸ Hierom wordt gevraagd in inspraakreactie 10 (bijlage 4).

3.3 Stap 1: Onderbouwing locatiekeuze

3.3.1 Witte vlekken voldoende onderbouwd

In het voortraject heeft een voorselectie plaatsgevonden van potentiële uitbreidingslocaties, de zogenaamde ‘witte vlekken’, die in de concept Korte Termijn Visie zijn gepresenteerd. De Commissie spreekt haar waardering uit voor de zeer heldere wijze waarop de inperking van de zoekruimte en de selectie van de vijf potentiële uitbreidingslocaties heeft plaatsgevonden. Zij is van mening dat door de toegepaste lagenbenadering, er goed rekening wordt gehouden met waarden ten aanzien van de ondergrond, bodem en water, cultuurhistorie, landschap en ecologie, verkeer en vervoer, milieu en beleving. Beschermde Vogel- en Habitatrictlijngebieden zijn accuraat in kaart gebracht. Ook het waterverhaal, dat in samenwerking met 3 waterschappen tot stand is gekomen, is op goede wijze in de lagenbenadering opgenomen. De Commissie is dan ook van mening dat de ‘witte vlekken’ in het MER als uitgangspunt kunnen dienen. In het MER kan volstaan worden met een korte samenvatting van de milieuvor- en nadelen van de vijf potentiële uitbreidingslocaties.

3.3.2 Inperking van witte vlekken tot prioritaire locaties

De in de Korte Termijn Visie gepresenteerde nadere inperking van de witte vlekken tot prioritaire locaties verdient in het MER echter een nadere onderbouwing om tot een definitieve selectie van prioritaire locaties te kunnen komen.

De Commissie adviseert om in stap 1 van het MER gedetailleerd inzicht te geven in de milieuvor- en nadelen (zie §3.3.3) en andere argumenten die een rol hebben gespeeld bij:

- de verdere inperking van de zoekgebieden tot prioritaire locaties;
- de verdeling van de functies wonen/werken zoals hieronder aangegeven:
  1. Messchenveld voor woningbouw, de westrand voor bedrijvigheid
  2. Rhee/Ubbema voor woningbouw/bedrijvigheid
  3. Zeyerveld voor woningbouw/bedrijvigheid
  4. De randen van Kloosterveen voor woningbouw
  5. Assen-Zuid voor bedrijvigheid
- de voorkeursvolgorde van de ontwikkeling van prioritaire locaties (in de startnotitie: randen van Kloosterveen, Messchenveld en Assen-Zuid).

Vat de bevindingen samen in een overzichtelijke tabel, waaruit blijkt welke voorkeursvolgorde er bestaat voor de ontwikkeling van de verschillende prioritaire locaties en waarom⁹. Deze beoordeling dient expliciet en navolgbaar plaats te vinden op basis van een set duidelijke milieucriteria. De resultaten en conclusies uit stap 1 in het MER dienen ter onderbouwing van het besluit over de vaststelling van de Structuurvisie.

3.3.3 Milieugevolgen voor stap 1

Ecohydrologie en landschap

Het MER moet nader inzicht bieden in de (externe) ecohydrologische en landschappelijke gevolgen van de vijf prioritaire locaties, en dan met name Assen-

---

⁹ Ook de inspraakreacties geven aanleiding tot een goede onderbouwing van de prioritaire locaties. Bijvoorbeeld inspraakreacties 1 en 17 waarin argumenten worden aangedragen voor de ontwikkeling van respectievelijk gebied Zeyerveld en gebied Rhee/Ubbema (zie bijlage 4).

Zuid¹⁰ en Messchenveld. Er moet aangegeven worden welke ecohydrologische relaties er bestaan tussen lokale inziingsgebieden en kwelgebieden (de beekdalen)¹¹:

- Wat is de externe werking van de ontwikkeling van Assen-Zuid op het Anreepdiep aan de westzijde en Geelbroek (de Drentse Aa) aan de oostzijde?
- Wat is de externe werking van de verder noordwaartse ontwikkeling van het Messchenveld op het Drentse Aa systeem in landschappelijk en ecohydrologisch opzicht?

Uit deze beschouwingen zal moeten blijken wat de gewenste bufferzone is tussen het Habitatrictlijngebied van de Drentse Aa en bebouwing¹².

De Commissie merkt op dat tijdens een eerdere m.e.r.-procedure (Messchenveld, 2001) Assen-Zuid niet in aanmerking kwam voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein in verband met de belangrijke gebiedswaarden en de verkeerde ligging ten opzichte van de as Groningen-Assen. Op basis van ditzelfde MER werd voor Messchenveld besloten om niet te kiezen voor een combinatie van bedrijventerrein en woongebied omdat dit tot versnippering zou leiden, maar Messchenveld in zijn geheel te ontwikkelen tot werklocatie. Het MER moet onderbouwen waarom deze alternatieven nu toch weer omarmd worden.

Verkeer en mobiliteit

In de Korte Termijn Visie wordt gesproken over de huidige en toekomstige knelpunten op het bestaande wegennet van Assen. In stap 1 moeten de huidige en de te verwachten verkeerskundige knelpunten voor de verschillende locaties helder in beeld worden gebracht aan de hand van de huidige en de te verwachten I/C¹³-verhoudingen op het hoofdwegennet. Geef inzicht in de wijze waarop de toekomstige verkeersintensiteiten voor auto's, openbaar vervoer en fietsers zijn berekend en welke (nieuwe) infrastructuur er voor de verschillende locaties nodig is per vervoerswijze. Voor de voorgenomen uitbreidingen op de vijf prioritaire locaties moet in het MER inzichtelijk gemaakt worden in hoeverre de uitbreidingen aan de knelpunten bijdragen. Ook te verwachten indirecte effecten op het woon- en leefmilieu (zoals geluidhinder, verkeersveiligheid, luchtverontreiniging) dienen aan de orde te komen. Geef aan hoe de verkeerskundige en hieraan gerelateerde knelpunten opgelost kunnen worden en welke randvoorwaarden en eisen dit stelt aan de inrichtingsalternatieven in stap 2 (zie §4.2).

---

¹⁰ Zie ook inspraakreacties 11 en 12, waarin een aantal bezwaren en voorwaarden genoemd wordt ten aanzien van de ontwikkeling van Assen-zuid tot bedrijventerrein (zie bijlage 4).

¹¹ In inspraakreactie 6 vraagt LNV eveneens aandacht voor een integrale gebiedsontwikkeling waarbij rekening gehouden wordt met ecohydrologisch kwetsbare systemen zoals Fochteloërveen, Witterveld en Drentse Aa (zie bijlage 4).

¹² Uit de documentatie blijkt dat de plangrens in de loop van het proces aan de noord- en zuidkant van Assen naar het Oosten is opgeschoven richting de Drentse Aa. De Drentse Aa is aangewezen als nationaal park en Habitatrictlijngebied en vertegenwoordigt op nationaal en Europese schaal zeer hoge natuur- en landschappelijke waarden. Assen ligt binnen het ecohydrologische systeem van de Drentse Aa. Mogelijke uitbreidingen aan de noord- en zuidkant kunnen al gauw leiden tot aantasting van dit waardevolle landschap of eventuele uitbreiding van het reservaat frustreren. Hierbij kan gedacht worden aan het stroomdal van het Zeegserloopje dat in potentie dezelfde natuurwaarde vertegenwoordigt als de middenloop van de Drentse Aa bij Oudemolen.

¹³ I/C=Intensiteit/Capaciteit.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Algemeen

In het MER kan de voorgenomen activiteit beschreven worden aan de hand van de informatie in de startnotitie en de Korte Termijn Visie. Hierbij moet een duidelijke plankaart van het voornemen en inzichtelijk kaartmateriaal van de verschillende inrichtingsalternatieven opgenomen worden.

In aanvulling op de beschrijving van de voorgenomen activiteit in de startnotitie en de Korte Termijn Visie is de Commissie van mening dat in het MER de volgende punten aandacht verdienen:

- Voor de voorgenomen uitbreidingen op de verschillende locaties moet in het MER inzichtelijk gemaakt worden hoe de verkeerskundige knelpunten opgelost zullen worden.
- Bij de beschrijving van het voornemen is het zinvol ook in te gaan op de fasering van de ontwikkeling van uitbreidingslocaties en de overige functies in de structuurvisie.

De Commissie is van mening dat er in het MER geen nieuwe locatiealternatieven ontwikkeld hoeven worden. De in hoofdstuk 6 van de startnotitie genoemde 5 mogelijke ontwikkelingslocaties ('witte vlekken') voor de lange termijn (tot minstens 2025) zijn in de voorfase afdoende onderbouwd. Zij kunnen als uitgangspunt dienen voor de in §3.3 beschreven stap 1 van het MER: de onderbouwing in het MER van de nadere selectie van enkele prioritaire ontwikkelingslocaties voor realisatie van de korte termijn doelen (tot 2015). In het MER dient dan ook het zwaartepunt te liggen bij stap 2 van het MER: de ontwikkeling van inrichtingsalternatieven voor de korte termijn. Stap 2 van het MER dient met name informatie op te leveren ter onderbouwing van het besluit over de vaststelling van de toekomstige bestemmingsplannen.

4.2 Stap 2: Inrichtingsalternatieven

De alternatievenontwikkeling in het MER dient zich toe te spitsen op inrichtingsalternatieven. De ligging en het aantal prioritaire locaties in het MER waarvoor inrichtingsalternatieven ontwikkeld kunnen worden, is uiteraard afhankelijk van de uitkomst van de nadere onderbouwing van de selectie van prioritaire locaties in stap 1 (zie § 3.3)¹⁴. Stap 1 levert de randvoorwaarden, kansen en beperkingen voor stap 2.

Afhankelijk van de locatie en het type landschap (beekdal, veldgrond, veenontginning) zijn verschillende inrichtingsalternatieven denkbaar. Voor de ontwikkeling van inrichtingsalternatieven moeten in ieder geval de volgende bouwstenen in beschouwing genomen worden:

- varianten voor ontsluiting¹⁵ en infrastructuur waarbij geschoven wordt met het accent op gebruik van fiets, openbaar vervoer en autogebruik;
- varianten ten aanzien van de woningdichtheid, aantallen woningen, profielen wonen/bedrijvigheid, verdeling en verhouding wonen/werken;

---

¹⁴ Indien er voor de locaties Rhee/Ubbema en/of Zeijerveld inrichtingsalternatieven ontwikkeld worden, is het zinvol in het MER in te gaan op de inrichtingsplannen zoals gepresenteerd in inspraakreacties 1 en 17 (zie bijlage 4).

¹⁵ Het is hierbij zinvol om in te gaan op in de inspraak genoemde knelpunten of mogelijkheden, bijvoorbeeld inspraakreactie 8 (bijlage 4).

- varianten voor duurzaam water en groene dooradering, ecologische en landschappelijke inpassingsmogelijkheden;
- varianten voor de locatie en inrichting van de 200 ha natuur en recreatie (zoning natuur- en recreatiedoeltypen);
- varianten ten aanzien van fasering en flexibiliteit.

4.3 Referentie

In het MER moet een referentiesituatie beschreven worden uitgaande van de huidige situatie, de autonome ontwikkelingen en het niet doorgaan van de voorgenomen activiteit. Dit alternatief dient als referentie voor de vergelijking van inrichtingsalternatieven in stap 2. Dit betekent dat alle in hoofdstuk 5 genoemde milieuaspecten ook voor de referentiesituatie in beeld moeten worden gebracht.

Ten aanzien van verkeer moet het MER voor de autonome ontwikkeling aangeven wat de invloed van het al dan niet realiseren van de twee lightrailstations Assen-Noord en Zuid kan zijn op het autogebruik, de modal split en de verkeersintensiteiten.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Het verwachte draagvlak of een eerder vastgelegd budget mogen geen doorslaggevende argumenten zijn om oplossingsrichtingen met belangrijke milieuvordelen buiten beschouwing te laten bij de ontwikkeling van een mma.

Locatie

De Commissie adviseert om op basis van stap 1 in het MER een meest milieuvriendelijk locatiealternatief af te leiden. Vervolgens kan een beschouwing opgenomen worden waaruit blijkt of de in stap 1 gekozen prioritaire locaties voor de Structuurvisie, de verdeling wonen/werken en de geplande fasering in de ontwikkeling van uitbreidingslocaties het meest milieuvriendelijke locatiealternatief betreffen. Indien dit niet het geval is, motiveer dan de afwijkingen van het mma en beschrijf in grote lijn de nadelige effecten van het voorkeursalternatief ten opzichte van het mma.

Inrichting

De Commissie adviseert om in stap 2 per prioritaire locatie te komen tot een meest milieuvriendelijk inrichtingsalternatief. Geef een duidelijke onderbouwing waarom het mma het meest milieuvriendelijke alternatief is.

Onderdelen van het mma kunnen zijn de versterking van de groene mal door de juiste plaatsing en inrichting van de hectares natuur/recreatie, ecologische verbindingen en bufferzones. Dit vereist een analyse van knelpunten en kansen voor behoud en ontwikkeling van natuur, landschap en andere waarden¹⁶. Daarnaast zal in het mma de mogelijke externe werking zoveel mogelijk gemitigeerd dienen te worden.

---

¹⁶ Hierbij kan gedacht worden aan aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden. Zie ook inspraakreactie 22 (bijlage 4) waarin het ROB adviseert om bij de planvorming meer aansluiting te zoeken bij de cultuurhistorische waarden in het gebied en om op korte termijn een inventariserend veldonderzoek naar de archeologische waarden uit te laten voeren.

5. BESTAANDE MILIEUSITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

Voor de huidige situatie, de referentiesituatie en voor de verschillende inrichtingsalternatieven zullen de milieugevolgen in beeld moeten worden gebracht. Dit hoofdstuk spitst zich toe op stap 2 van het MER. De in stap 1 te beschrijven milieuaspecten zijn in hoofdstuk 3 al aan de orde geweest.

De startnotitie (hoofdstuk 8) geeft een goede indicatie van de in het MER te beschrijven milieueffecten. Het MER zal de effecten over de komende jaren van zowel de aanleg van infrastructuur, de bouwfase en de gebruiksfase moeten beschrijven. Hierbij is het zinvol een beschouwing op te nemen over de optimale fasering van de verschillende activiteiten, zodat de milieugevolgen en overlast tot een minimum beperkt kunnen blijven.

In de volgende paragrafen beperkt de Commissie zich tot de aspecten die naar haar mening in de startnotitie nog niet of minder nadrukkelijk benoemd zijn. Overige onderwerpen kunnen conform het gestelde in de startnotitie uitgewerkt worden.

5.1 Bodem en water

Het MER dient een meer gedetailleerde geohydrologische en ecohydrologische systeembeschrijving te leveren, onder meer voor de bepaling van de externe werking van de uitbreidingslocaties en de inrichtingsalternatieven. Dit geldt vooral voor de locaties Assen-Zuid, Messchenveld en Kloosterveen. Gelet op de gebiedskarakteristieken, moeten de werking van en de gevolgen voor de lokale, ondiepere grondwaterstromingsstelsels goed in kaart worden gebracht. Ook de geohydrologische opbouw van de locaties, de kans dat slecht doorlatende lagen doorbroken worden bij uitvoering van de verschillende alternatieven en de consequenties hiervan voor het systeem moeten beschreven worden¹⁷.

5.2 Natuur

Door de uitgevoerde lagenbenadering en de uitwerking van de groene mal in de voorfase zijn de belangrijkste natuurgebieden buiten de potentiële uitbreidingslocaties gebleven.

De Commissie merkt op dat de in de startnotitie gepresenteerde checklist voor de natuuraspecten zich beperkt tot beleid en zich niet richt op de aanwezige waarden en potenties. Het is van belang dat waarden en potenties ook bij de effectbeschrijving aan de orde komen.

De Natuurscan geeft een indruk van de relevante soorten en concludeert dat op de prioritaire locaties geen bezwaren bestaan ten aanzien van de Flora- en faunawet, mits rekening gehouden wordt met beschermde soorten. Dit dient in het MER nader onderbouwd te worden¹⁸. De Commissie onderschrijft dan ook de conclusies in de Natuurscan dat:

1. er actueel veldonderzoek uitgevoerd moet worden voor vogels, zoogdieren en amfibieën op de verschillende locaties; en
2. er rondom Kloosterveen nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar de gevolgen voor het nabijgelegen Vogelrichtlijngebied.

---

¹⁷ In inspraakreactie 5 (zie bijlage 4) meldt het Waterschap dat er een Waterplan voor de nieuwe uitbreidingsplannen opgesteld zal worden en verzoekt zij in het MER een beschrijving van de waterhuishouding in het plangebied op te nemen. De Commissie adviseert deze beschrijving niet alleen voor het plangebied, maar voor een ruimer gedefiniëerd studiegebied op te nemen.

¹⁸ Zie ook inspraakreactie 6 (bijlage 4) waarin LNV adviseert om de nadelige consequenties voor de beschermde soorten goed te beoordelen.

De resultaten van de voorgenomen voortoets (genoemd op pagina 20 van de Natuurscan) kunnen uiteraard in het MER gebruikt worden.

Met name voor de locaties Messchenveld en Assen-Zuid zal het MER eveneens inzicht moeten verschaffen in de externe werking van de inrichtingsalternatieven op het beekdal van de Drentse Aa¹⁹.

Het aanvullende onderzoek zal zich niet alleen moeten richten op Flora- en faunawetsoorten en prioritaire soorten, maar ook inzicht moeten geven in de verspreiding van indicatorsoorten²⁰ om een goede ruimtelijke afbakening van actuele en potentiële waarden te kunnen bewerkstelligen. Dit is noodzakelijk voor de ontwikkeling van inrichtingsalternatieven en een goede invulling van de ecologische verbindingen. De Commissie adviseert om de ecologische verbindingen die men wil realiseren, nader uit te werken in de inrichtingsalternatieven voor de verschillende locaties: waarvoor dienen ze en hoe kunnen ze worden vormgegeven?

5.3 Landschap en cultuurhistorie

In het MER moet in stap 2 voor de verschillende prioritaire locaties inzichtelijk worden gemaakt welke kansen en welke beperkingen het aanwezige type landschap oplevert bij de ontwikkeling van inrichtingsalternatieven. Bijvoorbeeld in geval van een veenontginningslandschap (bij Kloosterveen) kan aangesloten worden bij rationale verkaveling en gekozen worden voor een wijkenstructuur, terwijl in een beekdallandschap gekozen zou kunnen worden voor een besloten, kleinschalige opbouw.

In de effectbeschrijving zal ingegaan moeten worden op de bestaande cultuurhistorische waarden²¹ en de inpassing c.q. aantasting hiervan.

5.4 Woon- en leefomgeving en mobiliteit

Naast de in de startnotitie genoemde effecten, dient het MER voor de verschillende inrichtingsalternatieven inzichtelijk te maken welke positieve of negatieve effecten realisatie van de uitbreiding heeft op:

- het gebruik van auto, openbaar vervoer en fiets;
- de verkeersveiligheid²²;
- de barrièrewerking voor voetgangers en fietsers;
- de consequenties van de verandering van de luchtkwaliteit voor de gezondheid van omwonenden; toetsing aan de luchtkwaliteitsnormen
- sluipverkeer.

Geef aan hoe nadelige effecten voorkomen of gemitigeerd kunnen worden.

Bij de beschrijving van de geluidbelasting dient ook ingegaan te worden op de voorgenomen inrichting van het helikopteropstappunt, de aan- en afvliegroutes en de consequenties hiervan voor de planvorming²³.

Het MER moet inzichtelijk maken hoe rekening gehouden wordt met de hinderzones rondom bedrijven om stank- en geluidoverlast zo veel mogelijk te voorkomen²⁴.

---

¹⁹ Dit wordt ook opgemerkt in inspraakreactie 16 (bijlage 4).

²⁰ Indicatorsoorten zijn soorten indicatief voor de functionele en procesmatige kenmerken van het landschap.

²¹ Ga hierbij in op de door insprekers genoemde waarden in inspraakreacties 16, 20, 21 en 22 (zie bijlage 4).

²² Hier wordt door een aantal insprekers, bijvoorbeeld inspraakreacties 9 en 16, ook belang aan gehecht (zie bijlage 4).

²³ Hiervan wordt melding gemaakt in inspraakreacties 3 en 15 (zie bijlage 4).

²⁴ In inspraakreactie 4 (bijlage 4) wordt terecht gesteld dat hierbij uitgegaan moet worden van de bestaande ontwikkelingsmogelijkheden van de betreffende bedrijven.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

Voor de onderdelen “vergelijking van alternatieven”, “leemten in milieu-informatie” en “samenvatting van het MER” heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften. Wel adviseert zij om de in het MER gepresenteerde informatie ten aanzien van voorkomen en verspreiding van soorten, andere relevante indicatoren voor de ecohydrologische systeembeschrijving en de ruimtelijke functies niet alleen in de tekst te beschrijven maar duidelijk op kaart weer te geven.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Structuurvisie Stadsrandzone Assen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 2 juni 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		DIENST ONTWIKKELING	
		4 JUNI 2004	
1435-12/m		De Commissie m.e.r. t.a.v. de werkgroepsecretaris commissie m.e.r. mevrouw Rademaker Postbus 2345 3500 GH UTRECHT	
Ra/bibl.		hb	
Commissie voor de milieu-effectrapportage			

Uw kenmerk: Uw brief van: Afd.: BW   Tst.: 6570   Ons kenmerk: Assen,
Nr.: ONT/2004-7244   Datum: 2 juni 2004

Contactpersoon: P. Doorman   Verz. d.d.: 03 JUNI 2004

Onderwerp: aanvraag advies MilieuEffectRapportage inclusief startnotitie MilieuEffectRapportage

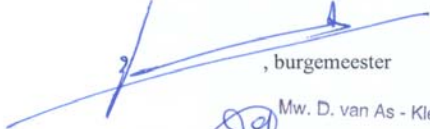
Geachte mevrouw Rademaker,

Om de toekomstige ontwikkeling van de stadsrandzone van Assen op een zorgvuldige wijze te kunnen sturen stelt de gemeente Assen in nauw overleg met de provincie Drenthe, de structuurvisie stadsrand Assen op. Deze zal, samen met de bijbehorende milieueffectrapportage (m.e.r.), volgens planning in de loop van 2005 door de raad van de gemeente Assen als "bevoegd gezag" worden vastgesteld. Het college van burgemeester en wethouders is "initiatiefnemer". De startnotitie m.e.r. is de eerste stap van de m.e.r. -procedure.

Overeenkomstig het overleg dat met mevrouw Van Eck en vervolgens met u heeft plaatsgevonden verzoeken wij de commissie van de m.e.r. om ons te adviseren over de startnotitie m.e.r. en de m.e.r. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de projectleider visie stadsrandzone, de heer P. Doorman (telefoonnummer 0592-366911, toestel 6570) of de secretaris visie stadsrandzone, mevrouw M. Nannen (telefoonnummer 0592-366911, toestel 6247). De startnotitie m.e.r. en de korte termijn visie zijn u reeds toegezonden. De overige onderdelen van de visie en de publicatie ten behoeve van de inspraak en het advies over de startnotitie zijn bijgevoegd. De startnotitie m.e.r. en de korte termijnvisie liggen met ingang van 11 juni 2004 gedurende een termijn van 4 weken ter inzage.

Wij ontvangen de leden van de werkgroep gaarne op 21 juni 2004 voor een veldbezoek.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Assen,

, burgemeester

secretaris
G. Jager i.s.

DIENST ONTWIKKELING
Postbus 860, 9400 AW ASSEN
Telefoon (0592) 36 69 11
Bezoekersadres:
Noordersingel 33, 9401 JW Assen
Fax (0592) 36 62 31
E-mail: Dienst-Ontwikkeling@assen.nl
Bank: B.N.G. rek.nr. 28.50.19.759
t.n.v. gemeente Assen, dienst Ontw.
Wilt u bij beantwoording datum en kenmerk van deze brief vermelden.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 113 d.d. 17 juni 2004

Stadsrandzone Assen

- Het college van B en W maakt bekend dat vanaf 18 juni 2004 gedurende vier weken het volgende ter inzage ligt:
- de startnotitie Milieueffectrapportage (MER) uitbreidingslocaties Assen en
  - de structuurvisie stadsrandzone Assen: concept Korte termijnvisie.

De uitbreidingslocaties die in de Korte termijnvisie voorgesteld worden, hebben een capaciteit van circa 4000 woningen, circa 150 hectare bedrijventerrein en 200 hectare natuur en recreatie. Op basis van een uitgebreide inventarisatie van de waarden in het visiegebied en een interactief proces, zijn vijf mogelijk te verstedelijken locaties in beeld gekomen. Beoordeling op milieuaspecten heeft geleid tot drie voorkeurslocaties voor de korte termijn, te weten:

- het Messchenveld
- de randen van Kloosterveen (Kloosterveen 3)
- Assen Zuid.

Gelet op de capaciteit van het gebied heeft de gemeenteraad ervoor gekozen een Milieueffectrapportageprocedure te doorlopen om de milieubelangen een volwaardige plaats te kunnen geven in de planologische besluitvorming. Daartoe is door het college van B en W als initiatiefnemer een startnotitie MER opgesteld die samen met de concept Korte termijnvisie wordt vrijgegeven voor de inspraak. Verder worden de landelijke commissie voor de MER, de wettelijke adviseurs in dezen alsmede de bevolking verzocht advies uit te brengen voor het opstellen van de richtlijnen. In de richtlijnen die worden vastgesteld door de gemeenteraad (het bevoegd gezag) wordt opgenomen waar de inhoud van de MER aan moet voldoen. B en W stellen vervolgens het milieueffectrapport op voor het gehele visiegebied. Hierin worden de mogelijke alternatieven voor de inrichting van de uitbreidingslocaties onderling op hun milieueffecten vergeleken. Op basis van deze alternatieven, waaronder het Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA), wordt het voorkeursalternatief per locatie bepaald.

De gekozen MER-procedure voor de uitbreidingslocaties in Assen heeft een specifieke opzet, ook wel 'Combi-MER met aanvulling' genoemd. Daarbij wordt, na het uitbrengen van de startnotitie en op basis van de nog vast te stellen richtlijnen, een Milieueffectrapportage opgesteld voor alle uitbreidingslocaties voor de korte termijn in de gemeente Assen. Deze Milieueffectrapportage wordt, samen met de Structuurvisie en het voorontwerp bestemmingsplan van de eerst te ontwikkelen locatie, in de inspraak gebracht en getoetst door de Commissie voor de Milieueffectrapportage. Hierna volgt de besluitvorming door de gemeenteraad. Op het moment dat de andere locaties ontwikkeld worden, wordt de MER voor de betreffende locaties geactualiseerd en gekoppeld aan een bestemmingsplan dan wel een structuurplan waarin 'concrete beleidsbeslissingen' zijn opgenomen. Een voordeel van de Combi-MER procedure is, dat bij latere bestemmingsplannen het opstellen van een startnotitie en richtlijnen achterwege kan blijven.

Het planologische besluit dat het mogelijk moet maken de éérst aan bod komende locatie tot ontwikkeling te brengen betreft een bestemmingsplan. De procedure voor het gehele MER en het bestemmingsplan zullen dan ook parallel aan elkaar worden doorlopen.

Ten behoeve daarvan liggen bovengenoemde rapporten vanaf 18 juni gedurende vier weken voor eenieder ter inzage.

Verder wordt op maandag 21 juni 2004 om 19.30 uur een inspraakavond gehouden in de raadzaal van het stadhuis, Noordersingel 33.

Gedurende de bovengenoemde periode kunnen adviezen schriftelijk worden overgelegd. Deze kunt u sturen naar het college van B en W, postbus 860, 9400 AW Assen.

Gemeente Assen

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: het College van Burgemeester en Wethouders van gemeente Assen

Bevoegd gezag: de gemeenteraad van gemeente Assen

Besluit: vaststelling structuurvisie en bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.1, C11.2

Activiteit: realisatie van uitbreidingslocaties voor woningen en bedrijvigheid, en van natuur en recreatie in de stadsrandzone van Assen

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 17 juni 2004

richtlijnenadvies uitgebracht: 31 augustus 2004

Bijzonderheden:

Het op te stellen MER zal ten grondslag moeten liggen aan de Structuurvisie voor de hele stadsrandzone van Assen en aan de besluiten over de afzonderlijke bestemmingsplannen. Tezijnertijd zal bekeken moeten worden of het MER geactualiseerd dient te worden voor de onderbouwing van het besluit over het betreffende bestemmingsplan. In haar richtlijnenadvies heeft de Commissie drie hoofdpunten voor het MER aangegeven:

- een grondige onderbouwing van de probleemstelling;
- een opbouw van het MER in twee stappen: 1. onderbouwing prioritaire locaties; 2. ontwikkeling inrichtingsalternatieven;
- het zwaartepunt van het MER moet liggen bij de ontwikkeling van de inrichtingsalternatieven, waarbij per prioritaire locatie bekeken wordt welke gebiedsspecifieke mogelijkheden er zijn.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W.H.A.M. Keijsers

ir. K. Nije

dr. N.P.J. de Vries

mw. drs. J.G.M. van Rhijn, voorzitter

Secretaris van de werkgroep:

drs. B.C. Rademaker

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040701	AM Wonen B.V.	Zwolle	20040721
2.	20040701	Tennet B.V.	Arnhem	20040721
3.	20040707	Defensie Interservice Commando	Zwolle	20040721
4.	20040707	Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO)	Drachten	20040721
5.	20040707	Waterschap Noorderzijlvest	Groningen	20040721
6.	20040706	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Regio- nale Zaken	Groningen	20040721
7.	20040705	M Wetterauw	Huis ter Heide	20040721
8.	20040707	J.J. Hartenhof	Assen	20040721
9.	20040708	W.H. van den Berg en Y.M. Turen- hout	Assen	20040721
10.	20070712	Dienst Landelijk Gebied	Assen	20040721
11.	20040712	Milieu federatie Drenthe	Assen	20040721
12.	20040713	G. en H. J. Fokkens	Assen	20040721
13.	20040712	W. Barkhuis	Huis ter Heide	20040721
14.	20040714	Ministerie van Verkeer en Water- staat, Directie Noord Nederland	Leeuwarden	20040721
	20040720	Ministerie van Verkeer en Water- staat, Directie Noord Nederland	Leeuwarden	20040726
15.	20040714	Bond Heemschut	Assen	20040721
16.	20040714	P.B. van der Kleut	Assen	20040721
17.	20040714	Assen Noord C.V.	Assen	20040721
18.	20040715	N.V. Waterleiding Maatschappij Drenthe	Assen	20040721
19.	20040713	A. en M. Mulder-v.d. Horst	Assen	20040721
20.	20040714	M. Kraijer-Otjens	Assen	20040721
21.	200403	J. Roesink, R. Vanderveen, H. van der Lans, A. Hoosbeek	--	20040721
22.	20040713	Rijksdienst voor het Oudheidkun- dig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20040721
	20040621	Verslag inspraakavond	Assen	20040721

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Structuurvisie Stadsrandzone Assen

De gemeente Assen heeft in samenwerking met de provincie Drenthe de Structuurvisie Stadsrandzone Assen opgesteld. Hierin wordt een aantal uitbreidingslocaties aangewezen met een capaciteit van circa 4000 woningen, netto 150 hectare bedrijventerrein en 200 hectare natuur en recreatie. Voor deze plannen zullen door het bevoegde gezag, de gemeenteraad van Assen, in de komende jaren bestemmingsplannen worden vastgesteld. Het op te stellen milieueffectrapport (MER) zal ten grondslag moeten liggen aan de vaststelling van de Structuurvisie en aan het besluit over het eerste vast te stellen bestemmingsplan.

ISBN 90-421-1338-3